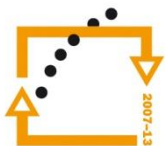

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

TYPY SOCIÁLNÍ PRÁCE

Radka Michelová

Individuální SP (case management, case work)

- nejčastěji uplatňovaný směr
- používaný při práci s většinou cílových skupin
- náročný z hlediska šíře spektra potřebných profesních dovedností
- cílem je naučit klienta zvládnout (a v budoucnosti zvládat) obtížné životní situace
- práce s potřebami, cíli a zdroji (vnitřními i vnějšími) klienta
- podstatným prvkem je vztah založený na důvěře
- krátkodobé i dlouhodobé intervence

Individuální SP

- podstatným prvkem je individuální plánování společné práce založené na zjištění klientových potřeb
- součástí je posuzování životní situace klienta
- užívané postupy:
 - poskytnutí podpory
 - explorace problému
 - přímé ovlivňování
 - reflexe
- nastavení kritérií hodnocení efektů spolupráce

Skupinová sociální práce

- dva odlišné přístupy – přímá práce se skupinou na konkrétních tématech, cílech (skupinová práce v kontextu času a prostoru, omezený počet účastníků) nebo práce se specifickými cílovými skupinami (orientace na specifické potřeby lidí, kteří sdílejí nějaké charakteristiky, často bez vzájemného kontaktu členů skupiny)
- kromě interakce mezi klientem a pracovníkem hrají důležitou roli i vztahy mezi členy skupiny
- pracovník musí disponovat znalostí principů fungování skupin a skupinových procesů, zodpovídá za bezpečí členů skupiny v rámci skupinových aktivit

Skupinová SP

Typy skupin:

- homogenní x heterogenní
- úkolově zaměřené
- podpůrné
- svépomocné
- terapeutické
- výcvikové

Skupinová SP

Složení skupiny:

- náhodné x záměrné
- max. 10 – 12 členů
- uzavřenost x otevřenost
- výběrové faktory

Skupinová SP

Fáze vývoje skupiny:

- formování
- bouření
- normalizace
- uskutečňování
- zakončení

Skupinová SP

- skupinová dynamika
- koheze skupiny
- role ve skupině
- pravidla skupiny

Skupinová SP

- předávání informací
- vytváření atmosféry naděje, důvěry a bezpečí
- vyváření společenství
- korekce dosavadních zkušeností
- rozvoj nových způsobů jednání
- katarze

Skupinová SP

Typy interakcí:

- odhození masky
- naslouchání druhým
- emoční podpora
- konfrontace

Skupinová SP

Techniky:

- modelové situace
- Bálintovská skupina
- fokusní skupina
- psychodrama, sociodrama
- kreativní techniky

Komunitní sociální práce

- komunita vymezena hranicemi (geografické, politické, ekonomické, sociální...)
- má strukturu (formální a neformální organizace a instituce)
- typ lidského společenství
- komunita se vyznačuje vědomým či nevědomým sdílením (hodnot, zájmů, problémů, zdrojů...)

Komunitní SP

Mnoho definic:

- tradiční komunita spojená často příbuzenskými vztahy, prostorová hranice, ekonomická soběstačnost, disponuje autoritami
- v moderním pojetí charakteristickými rysy spřízněnost, interakce bez ohledu na místo pobytu
- v širším pojetí přirozené společenství v určité lokalitě nebo skupina sdílející společné zájmy

Komunitní SP

Typy komunit:

- občanská
- výcviková
- terapeutická
- spirituální

Komunitní SP

Metoda směřující k vyvolání a podporování změny v rámci místního společenství.

Znaky:

- problémy jednotlivců a skupin vztahuje ke zdrojům a možnostem komunity
- zapojuje do řešení místní občany i organizace a instituce
- vede k přerozdělování a sdílení zdrojů, odpovědnosti a kompetencí
- rozšiřuje možnosti ovlivnit to, co se s jednotlivci i skupinami děje

Proces komunitní SP

- Zjišťování a analýza potřeb (SWOT analýza, expertní revize problémového pole, anketní šetření, sekundární analýza dat...).

Výstupem definování cíle:

- specifický a konkrétní
- vyřešitelný v rozumném časovém horizontu
- je pro členy komunity významný
- je možné identifikovat klíčovou osobu, která má vliv na vyřešení problému a je dosažitelná

Proces komunitní SP

- Plánování – cíle, prostředky vedoucí ke změně, časová, finanční a personální náročnost – výstupem je projekt.

Obsah projektu:

- realizátor
- řešený problém nebo potřeba
- cíle
- cílová skupina
- aktivity
- vyhodnocení, dokumentace
- rozpočet

Akční x kooperativní plánování. Osoba facilitátora.

Proces komunitní SP

- Realizace projektu – plánování aktivit, jejich naplňování, komunikace, spolupráce, využívání dostupných zdrojů, průběžné vyhodnocování.

Používání metody skupinového vyjednávání, facilitace procesů, veřejných akcí. Důraz na vztahy s veřejností, propagaci.

Proces komunitní SP

- Vyhodnocení, zhodnocení (přidaná hodnota).

Možné přístupy:

- vědecký
- zaměřený na uživatele
- zaměřený na organizaci

Metody hodnocení:

- dotazníky, průzkumy
- sekundární analýza dat
- místní šetření
- fokusní skupiny

Tyto výukové materiály vznikly v rámci realizace projektu INUL – Inovace studijního oboru sociální práce – KSP FSE UJEP Ústí n. L., reg. č. projektu CZ.1.07/2.2.00/07.0011, projekt je financován z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR.